

Türk Mûsikîsi Rehberi

Gülçin YAHYA KAÇAR

1. Baskı, Ankara: Maya Akademi Yayın Dağıtım, 2009, 417 s.

ISBN 978-605-5985-41-7

Ömer Can SATIR*

Türk müziği konusunda bilinmesi gereken temel konuları içeren ve 2009 yılında ilk baskısı yapılan **Türk Mûsikîsi Rehberi**; Türklerin kısa tarihçesi ve mûsikîsi, Türk mûsikîsinde eğitim ve öğretim kurumları, çeşitli ses sistemleri, akort sistemi, usûller, makamlar, türler, formlar, çalgılar, nazariyatçı, besteci ve icracılar, çeşitli dönemlere ve makamlara ait örnek eser ve repertuarı başlıkları altında toplam dört bölümden oluşmaktadır.

Birinci bölüm, Türklerin kısa tarihçesi ve mûsikîsi konusuyla başlamaktadır. Burada Türklük kavramı, tarih içindeki yerleri ve göçleri, kurdukları devletler tarihi kaynaklara atıfta bulunarak kısaca açıklanmaktadır. Türklerde Mûsikî alt başlığı altında ise, Orta Asya Türk müzik kültürü ile İslamiyetin kabulünden sonra gelişen ve değişen Türk müzik kültürüne değinilmektedir. Bu bölümde işlenen diğer bir konu ise Türk müziği eğitim ve öğretim kurumlarıdır. Kitap, bu kurumları tanıtmaya Mehterhane'den başlamaktadır. Bu başlık altında mehterin doğuşu, Osmanlılarla birlikte nasıl geliştiği, kurumsal yapısı, mehter çalgıları, burada icra edilen müzik türleri, mehte mûsikîsinde kullanılan makamlar ve bestekârları ayrıntılı bir biçimde açıklanmaktadır. Mevlîhane başlığı altında, mevlevîlik kavramı ve mevlevîhanelere kısaca değinilmekte, buralarda yetişen ve Türk mûsikîsine hizmet etmiş besteciler tanıtılmaktadır. Ayrıca kullanılan çalgılara, mevlevî ayinleriyle ilgili kavramlara yer verilmiştir. Kitap, II. Murat zamanında kurulan ve Fatih Sultan Mehmed zamanında doruk noktasına ulaşan saray okulu Enderun'un ve 1917'de Batı müziği ile birlikte Türk müziği eğitimi veren ilk müzik kurumu olan Darü'l Elhan'ın işleyişlerine ve buralarda verilen müzik eğitimine de kısaca değinmektedir.

İkinci bölüm beş ana başlık içinde yer almaktadır. **Türk Mûsikîsinde Çeşitli Ses Sistemleri** başlığı altında Safiyüddin Urmevi ve 17 perdeli ses sistemi, Arel-Ezgi-Uzdilek ve 24 perdeli ses sistemi, Abdülkadir Töre-Ekrem Kâradeniz ve 41 perdeli ses sistemi ayrıntılı olarak tanıtılmaktadır. Ayrıca, Arel-Ezgi-Uzdilek sistemi içinde Rauf Yekta Bey'in kuram üzerine çalışmalarına değinilmesi ve bu ses sistemiyle arasındaki farklılıkların ortaya konması dikkat çekicidir. **Türk Mûsikîsinde Akort Sistemi** başlığında Türk ve Batı müziğinde farklı biçimde kullanılan akort sistemine değinilmekte, bir sekizli içinde Türk müziği notalarına karşılık gelen Batı müziği notaları ve adlandırıldığı harflere yer verilmektedir. Aynı zamanda Ney'in akort sistemi ve Türk müziği terminolojisinde yer alan akord adları tabloda belirtilmiştir. **Türk Mûsikîsinde Aralıklar, Perdeler, Dörtlü ve Beşliler** başlığı altında bu müzikte kullanılan koma, bakiye, küçük mücennep, büyük mücennep, tanini, artık ikili aralıkları simge ve işaretleriyle birlikte açıklanmakta; Arel ses sistemine göre kaba çargah ile tiz çargah arasında iki oktav içinde kalan 48 perdenin adlarına dizek üzerinde yer verilmektedir. Bu başlık altında, çargah, buselik, kürdi, rast, uşşak, hicaz, saba, nişabur, tam müstear dörtlüleri ile çargah, buselik, kürdi, rast, hüseyini, hicaz, hüzzam, nikriz, pençgah, tam ve eksik segah, nişabur, tam-yarım müstear, tam-eksik ferahnak beşlileri yine dizek üzerinde gösterilmiştir. **Türk Mûsikîsinde Kullanılan Usûller** başlığı altında usûlün ve buna bağlı kavramların tanımı yapılmakta, usûlün uygulamada nasıl vurulacağı, usûl sözcüklerinin anlamları açıklanmaktadır. Kitap usûller konusunda bu alandaki diğer nazari yayınlardan farklı olarak usûl darblarını örnek eserler üzerinde göstermiştir. Bunun yanında diğer bir farklılık ise bu zamana kadar ölçü kavramından hareketle

* Okutman, Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı, İTÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Müzikoloji ve Müzik Teorisi Programı Doktora Öğrencisi.

açıklanan usûllerin kalıp olarak öğretilme yoluna gidilmiş olmasıdır. Kitapta onbeş zamanlıya kadar olan küçük usûllere yer verilmiştir. Aşağıdaki tablo kitapta açıklanan usûlleri ve bu usûllere ait örnek eserleri göstermektedir.

İkinci bölümün son başlığı ise **Türk Mûsikisinde Makam** konusudur. Kitap bu bölümün içeriğini şöyle açıklamaktadır (Yahya, 2009:51):

“Kitabımızın bu bölümünde, Türk mûsikisinde makam kavramının tarihi seyri içerisinde geçirdiği serüven ele alınmış, makamu oluşturan unsurlar konusunda yeni görüşler ortaya konmuştur. Ayrıca öncelikli ve temel olarak bilinmesi gereken makamlardan bazıları hakkında bilgi verilmiştir. Makamlar klasik eserlerle örneklendirilmiştir. Örnek olarak seçilen eserlerin makamları en iyi şekilde yansıtan eserler olmasına dikkat edilmiştir. Türk mûsikisinde öğrenilmesi ve bilinmesi gereken temel eserlerin olmasına özen gösterilmiştir.”

Kitap, makamu kelime anlamından hareketle açıklamaya başlamaktadır. Farklı dönemlere ait makam tanımları ile birlikte makamların oluşumu alt başlığı altında Safiyuddin Urmevi, Meragi, Ladikli Mehmet Çelebi, Abdülbaki Nasır Dede, Kantemiroğlu, Rauf Yekta Bey, Arel-Ezgi-Uzdilek, Töre-Kâradeniz gibi müzikologların makam kavramı hakkındaki kuram ve görüşlerine yer verilmektedir. Makamu oluşturan unsurlar konusu içinde perdeler ve ses alanı alt başlığı altında Kârar perdesi, tam, yarım ve asma Kârarlarla birlikte güçlü, tiz durak ve yeden perdeleri açıklanmakta; seyir, çeşni ve geçki kavramları ayrıntılı bir biçimde ele alınmaktadır. Kitapta makamlar basit ve birleşik olmak üzere iki grupta sınıflandırılmış, şed makamlar birleşik makamlar içerisinde düşünülmüştür. Her ne kadar makamların tanıtılmasında Arel ses sistemine bağlı kalınsa da, makamların sınıflandırılmasında yapılan farklı tarifler ve ana makamın Rast makamı olarak kabul edilmesi gibi durumlar dikkat çekmektedir. Makamlar anlatılırken makamın dizisi, durağı, güçlüsü, yedeni, donanımı, genişlemesi, asma Kârar perdeleri ve seyir özellikleri ayrıntılı bir biçimde açıklanmıştır. Ayrıca verilen sözlü örnek eserlerin aruz ve hece kalıpları tespit edilmiş, güftelerde kullanılan Osmanlıca kelimelerin ve tamlamaların açıklamalarına yer verilmiştir. Aşağıdaki tablolarda kitapta açıklanan basit ve birleşik makamlar ve makamlara ait verilen örnek eserler görülebilmektedir.

Tablo 1. Usûller ve Bu Usûllere Ait Örnek Eserler

Usûl	Besteci ve Eser
Nim Sofyan	Tanburi Cemil Bey'in Hüseyini Oyun Havası
Semai	Dede Efendi'nin Rast Şarkısı (Yine Bir Gül Nihal)
Sofyan	Anonim Uşak İlahi (Can Yine Bülbül Oldu)
Türk Aksağı	Yesari Asım Ersoy'un Nihavend Şarkısı (Çamlarda Şafak Rengi Gibi)
Yürük Semai	Itri'nin Segah Yürük Semaisi (Ah Tuti-i Mucize)
Devr-i Hindi	Hacı Arif Bey'in Saba Şarkısı (Nigahı Mestine Canlar Dayanmaz)
Devr-i Turan	Anonim Hicaz Mandıra
Düyek	Dede Efendi'nin Ferahnak Şarkısı (Beğendim Seni Efendim)
Müsemmen	Şekerci Cemil Bey'in Kürdili HicazKâr Şarkısı (Mahmur Bakışı Aşıka Bin Lütfa Bedel)
Aksak	Eser Verilmemiştir.
Evfer	Tanburi Ali Efendi'nin Suzidil Şarkısı (Yandıkça Oldu Suzan)
Raks Aksağı	Tanburi Mustafa Çavuş'un Hisarbuselik Şarkısı (Dök Zülfünü Meydane Gel)
Oynak	Anonim Muhayyerkürdi Türkü (Evlerinin Önü Handır)
Aksak Semai	Tanburi Cemil Bey'in Şedaraban Sazsemaisi
Lenk Fahte (Nim Fahte)	Zekai Dede'nin Hicazkâr Nakış Bestesi (Hicr-i Lebinde Yarın Bir Dil ki Oldu Na-hoş)
Çeng-i Harbi	Bestakârı Bilinmeyen Rast Eser
Tek Vuruş	Anonim Uşak Türkü (Başı Pare Dumanlı Dağlar)
Frenkçin	III. Selim'in Suz-i Dilara Ayin-i Şerifi
Nim Çenber	Zurnazen İbrahim Ağa'nın Sümbüle Peşrevi
İkiz Aksak	Eser Verilmemiştir.
Nim Evsat	III. Selim'in Rast İlahisi
Şarkı Devr-i Revan-ı	II. Mahmut'un Hüzzam Şarkısı (Güller Açıldı Geldi Yaz)
Bektaşî Devr-i Revan-ı	Bestakârı Bilinmeyen Rast Nefes
Devr-i Revan	Abdulkadir Meragi'nin Nihavend-i Kebir Kârı
Raksan	Bestakârı Bilinmeyen Acem Kürdi Nefes

Tablo 2. Basit Makamlar ve Bu Makamlara Ait Verilen Örnek Eserler

Makam	Eser	Türü	Besteci
Çargah	Kudumun Rahmet-i Zevk u Safadır	Tevşih	Aziz Mahmud Hüdayi Efendi
Buselik	Her Gördüğü Periyeye Gönül Mübtela Olur	Beste	Buhuri-zade Mustafa Itri Efendi
Kürdi	Kürdi Peşrev	Peşrev	Kantemiroğlu
Rast	Amed Nesim-i Subh(u) Dem Tersem Ki Azareş Küned	Nakış Beste	Abdülkadir-i Meragi
Uşşak	Kimseler Gelmez Senin Feryad-ı Ateş-barına	Şarkı	Şevki Bey
Hüseyni	Tal'atın Devr-i Kamerde Mihr-i Alem Tab Eder	Ağır Semai	Mir Cemil Zaharya
Hicaz	Ey Çeşm-i Ahu Hicr ile Tenhalara Saldın Beni	Beste	İsmail Dede Efendi
Hümayun	Ateş-i Suzan-ı Firkat Yaktı Cism ü Canımı	Şarkı	Hacı Faik Bey
Uzzal	Sislendi Hava Tarf-ı Çemenzarı Nem Aldı	Şarkı	Rıfat Bey
Zirgüleli Hicaz	Hicaz Peşrev	Peşrev	Hızır Ağa
Neva	Muntazırım Teşrifine	Şarkı	Tanburi Mustafa Çavuş
Kârcıgar	Bir Yareli Kuş Çırpıyor Sanki Telinde	Şarkı	Hacı Arif Bey
Basit Suzinak	Bir Güzele Kul Oldum	Türkü	Anonim

Kitabın üçüncü bölümü Türk müziği türlerine, form yapılarına, çalgılarına değinmektedir. **Türk Müsîkisinde Türler** başlığı altında dini ve din dışı müzik türleri tanıtılmaktadır. Dini müsikî cami ve tekke müziği olarak ikiye ayrılırken, din dışı müsikî klasik, halk ve askeri müzik olarak üç gruba ayrılmıştır. **Türk Müsîkisinde Formlar** saz eseri ve sözlü eserler olarak ikiye ayrılmıştır. Saz eseri formlarından Peşrev, Medhal, Saz Semaisi, Oyun Havası, Sirtö, Longa, Mandıra, Zeybek, Çiftetelli, Aranağme, Taksim gibi müzikal yapılar ayrıntılı bir biçimde açıklanmıştır. Bu form yapılarından Medhal, Sirtö ve Mandıra yazarının bestelediği eserlerle örneklendirilmiştir. Sözlü eser formlarından din dışı müsikî formlarından Kâr, Kâr-ı Natık, Kârçe, Murabba Beste ve Nakış Beste, Ağır Semai, Yürük Semai, küçük formlardan Şarkı, Türkü, Gazel, Divan, Köçekçe ve Tavşanca gibi müzikal yapılar yine ayrıntılı bir biçimde açıklanmıştır. Dini müsikî formlarından Mi'raciye, Mevlevî Ayini, Mevlid-i Şerif, Na't, Kaside, Durak Münacat, Mersiye; küçük formlardan Ezan, Salat, Tekbir, İlahi, Tevşih, Tesbih ve Nefes gibi form yapıları ayrıca değinilmektedir. Bu bölümün diğer başlıkları ise **Türk Müsîkisinde Çalgılar** ve **Türk Müsîkisinde Bilginler, Nazariyatçılar, Besteciler ve İcracılar**'dır. 9. Yüzyıldan günümüze Türk müziğine hizmet etmiş olan kişiler kronolojik sırayla kitapta yer almaktadır.

Tablo 3. Birleşik Makamlar ve Bu Makamlara Ait Verilen Örnek Eserler

Makam	Eser	Türü	Besteci
Acem	Bir Şeh Ki Tacıdaran Olmakta Hak-i Rahı	Nakış Beste	Zekai Dede Efendi
Acem Aşiran	Bin Cefa Görse Ey Sanem Senden	Beste	Zekai Dede Efendi
Acem Kürdi	Bir Vefasız Yare Düşüm Hiç Beni yad Etmiyor	Şarkı	Selanikli Ahmed Bey
Arazbar	Oldu Gönül Sana Mail	Şarkı	III. Selim
Arazbarbuselik	Düşüm Düşeli Aşk Oduna	Ağır Semai	Sadullah Ağa
Bayati	Çıkamaz Derun-i Dilden Efendim Muhabbetin	Ağır Semai	Tab'î Mustafa Efendi
Bayatiaraban	N'eyleyim Nic'edeyim Olamam Bir An	Şarkı	Suyolcu Zade Salih Efendi
Bestenigar	Gayrıdan Bulmaz Teselli Sevdiğim	Şarkı	Mustafa İzzet Efendi
Dilkeşhaveran	Nice Doyunca Gören Sen Gibi Nazik Bedeni	Ağır Semai	Zekai Dede Efendi
Düğah	Gel Benim Ey Dilber-i Şuh-i Şenim	Şarkı	Bolahenk Nuri Bey
Eviç	Şahane Gözler Şahane	Türkü	Anonim
Evcara	Efsun Okur Uşşakına Ol Gamze-i Cadu	Şarkı	Şakir Ağa
Ferahfeza	Bir Dilber-i Nadide Bir Kamet-i Müstesna	Ağır Semai	İsmail Dede Efendi
Ferahnak	Sensiz Cihanda Aşıka İştret Reva mıdır?	Yürük Semai	Zekai Dede Efendi
Gerdaniye	Gelince Va'd-ı Visale Bahaneler Söyler	Beste	Hacı Faik bey
Gülizar	Sevdiğim Giymiş Boyunca Kâreler	Şarkı	Bestecisi Bilinmiyor
Hicazkâr	Hicr-i Lebinde Yarın Bir Dil ki Oldu Na-hoş	Nakış Beste	Zekai Dede
Hisar	Hava Güzel Yine Gülşende Gösteriş Günüdür	Yürük Semai	İsmail Dede Efendi
Hisarbuselik	Bir Nev-cihansın Şuh-i Cihansın	Şarkı	Rahmi Bey
Hüzzam	Reh-i Aşkında Edip Kaddimi Kütah Gönül	Yürük Semai	İsmail Dede Efendi
Irak	Sende Doğmuştur Mustafa Muhammed	Tevşih	Bestecisi Bilinmiyor
İsfahan	Etme Bi-hude Figan	Şarkı	Rahmi Bey
KürdilihicazKâr	Şen Gözlerine Neş'e Veren Bir Çiçek olsam	Şarkı	Mısırlı İbrahim Efendi

Mahur	Ey Gonca Dehen Har-ı Elem Canıma Geçti	Beste	İsmail Dede Efendi
Muhayyer	Bi Huzurum Nale-i Mürğ-i Dil-i Divaneden	Şarkı	Sultan Abdülaziz Han
Muhayyerkürdi	Var mı Hacet Söyleyim Ey Gül Tenim	Şarkı	Nikoğos Ağa
Muhayyersünbüle	Kârabatak Peşrevi	Peşrev	Gülçi Yahya Kaçar
Müstear	Evvel Benim Nazlı Yarım	Şarkı	Şakir Ağa
Neveser	Diyemem Sine-i Berrakı Semen Ben Gibidir	Yürük Semai	İsmail Dede Efendi
Nihavend	Bilmezdim Özüm Gamzene Meftun İmişim Ben	Yürük Semai	Tanburi Ali Efendi
Nikriz	Elmas Senin Yüzün Gören	Şarkı	Tanburi Mustafa Çavuş
Nişabur	Nişabur Sazsemaisi	Sazsemaisi	Bestecisi Bilinmiyor
Nişaburek	Ey Gül Ne Acep Silsile-i Müşg-i Terin Var	Yürük Semai	Yusuf Ziya Paşa
Pençgah	Pençgah Peşrevi	Peşrev	Dede Salih Efendi
Pesendide	Pesendide Peşrevi	Peşrev	III. Selim
Saba	Nigah-ı Mestine Canlar Dayanmaz	Şarkı	Hacı Arif Bey
Sabazemzeme	Firakın Sinemi Dağlar	Şarkı	Mahmud Celaleddin Paşa
Sazkâr	Nice Bir Bülbül-i Nalan Gibi Feryad Edeyim	Ağır Semai	İlyâ
Segah	Etti O Güzel Ahde Vefa Müjdeler Olsun	Yürük Semai	Ebu Bekir Ağa
Sultaniyegah	Bu Gülzarın Yine Bir Nevbaharı	Şarkı	Santuri Ethem Efendi
Suzidil	Beni Ey Gonca-fem Bülbül Sıfat Nalan Eden Sensin	Ağır Semai	Hacı Sadullah Ağa
Suzidilara	Ab ü Tab İle Bu Şeb Haneme Canan Geliyor	Yürük Semai	III. Selim
Şedaraban	Düşünür Hep Seni ruhum Düşünür Bi-payan	Şarkı	Şemseddin Ziya Bey
Şehnaz	Gönül Durmaz Su Gibi Çağlar	Şarkı	İsmail Dede Efendi
Şevkefza	Sebeb Sensin Gönülde İhtilale	Şarkı	Mustafa Nafiz İrmak
Tahir	Efem Şimdi Eller Sözüne Kandı	Şarkı	Lavtacı Hristo
Tahirbuselik	Geçti O Gamlı Eyyam-ı Serma	Şarkı	Rahmi Bey
Yegah	Ne Gülün Rengini Sevdim Ne De Bülbül Sesini	Şarkı	Bimen Şen
Zavil	Üç Gün Olmuş Bu Yayladan Geçeli	Türkü	Anonim
Zirgüleli Suzinak	Zirgülelisuzinak Sazsemaisi	Sazsemaisi	Tanburi Emin Ağa

Kitabın dördüncü bölümünde sıklıkla kullanılan yirmi makamdan örnek eser repertuarı oluşturulmuştur. Eserler alfabetik makam sırasına göre dizilmiştir. Aşağıdaki tabloda bu eserleri görebiliriz.

Tablo 4. Çeşitli Makamlara Ait Örnek Eser Repertuarı

Makam	Eser	Türü	Besteci
Acemaşiran	Dinle Sözüm Ey Dilruba	Şarkı	III. Selim
Acemaşiran	Neden Kalbim Seni sevdi	Şarkı	Nasib'in Mehmed Yürü
Acemkürdi	Altın Tasta Gül Kuruttum	Şarkı	Nimet Hanım
Acemkürdi	Bezm-i Vashında Civanım Bilesin Yok Kederim	Şarkı	Selanikli Ahemd Efendi
Bestenigar	Ben Seni Sevdim Seveli Kaynayıp Coştum	Şarkı	İsmail Dede Efendi
Buselik	Olduk Yine Bu Şevk ile Mesrur-ı Meserret	Beste	İsmail Dede Efendi
Buselik	Sine Hicranınla Ateş Dağıdır	Şarkı	Rif'at Bey
Eviç	Uyan Ey Gözlerim	İlahi	Sultan Murad Han
Hicaz	Ebrulerinin Zahmı Nihandır	Kalender	Sultan II. Mahmut
Hicaz	Estergon Kal'ası	Türkü	Anonim
Hicazkâr	Ben Sözüne Bağlamam Bel	Şarkı	Numan Ağa
Hicazkâr	Mani Oluyor Halimi Takrire Hicabım	Şarkı	Tatyos Efendi
Hüseyini	Firkat-i Canan İle Nalan mı Oldun Ey Gönül	Şarkı	Civan Ağa
Hüseyini	Keklik Dağlarda Şağılar	Türkü	Anonim
Hüzzam	Bahar Oldu Benim Evde Durulmaz	Şarkı	Hacı Arif Bey
Hüzzam	Gönül Verdim Bir Civane	Şarkı	III. Selim
Kârcığâr	İki de Turnam Gelir	Köçekçe	İsmail Dede Efendi
Kârcığâr	Benliyi Aldım Kaçaktan	Köçekçe	
Kârcığâr	Bu Kış Hanım İstanbul'a Taşın da	Türkü	Anonim
Kürdilihicazkâr	Gurub Etdi Güneş Dünya Kârardı	Şarkı	Hacı Arif Bey
Mahur	Mehterhane-i Hakan-i Harp Marşı	Mehter Marşı	İsmail Hakkı Bey
Mahur	Yine Zevrak-ı Derunum Kırılıp Kenare Düştü	Yürük Semai	Dede Efendi
Muhayyerkürdi	Çubuğum Yok Yol Üstüne Uzatamam	Türkü	Anonim
Nihavend	Kimseye Etmem Şikayet	Şarkı	Kemani Serkis
Nihavend	Süzüp Süzüp de Ey Melek O Çeşm-i Nim Habını	Şarkı	Rahmi Bey
Rast	Bin Can İle Sevdim Seni	Şarkı	Tanburi Osman Bey
Rast	Gülşende Yine Ah ü Enin Eyledi Bülbül	Yürük Semai	Muallim İsmail Hakkı Bey
Saba	Bir Esmere Gönül Verdim	Şarkı	Tanburi Mustafa Çavuş
Saba	Öyle Bir Afet-i Yekta-yı Emelsin	Şarkı	Kemençeci Aleko Baconos
Segah	Olmaz İlaç Sine-i Sad-pareme	Şarkı	Hacı Arif Bey
Şedaraban	Bahçelerde Aşlama	Şarkı	Denizoğlu Ali Bey
Şedaraban	GörülmemişDevr-i Yusuf'tan Beri Hiç Böyle Güzel	Şarkı	Muallim İsmail Hakkı Bey
Şehnaz	Bir Nev-Civane Dil Müpteladır	Şarkı	III. Selim
Şehnaz	Vardım ki Yurdundan Ayağ Göçürmüş	Divan	Kemani Nevres Paşa
Uşşak	Ağlatırlar Güldürürler	Şarkı	Dede Efendi
Uşşak	Gülzara Nazar Kıldım Virane Misal Olmuş	Şarkı	Şevki Bey
Zirgüleli Suzinak	Gözümden Gitmiyor Bir Dem Hayalin	Şarkı	Hacı Arif Bey

Sonuç olarak **Türk Müsikişi Rehberi** kitabı yalnızca Türk müziği kuramı içinde makam ve usûlleri işleyen, repertuar oluşturan bir kaynak değil aynı zamanda bu müziğin tarihsel serüvenini, barındırdığı türleri ve form yapılarını, ses sistemlerini açıklayan ve bunları Türk müziğine gönül vermiş okuyucu kitleye anlaşılır bir dilde sunan önemli bir eser niteliğindedir. Her geçen gün önemi daha da artan Türk Müziği eğitim sürecine katkı sağlayacak değerli bir kaynaktır.

Kaynakça

Yahya, K.G. (2009). *Türk Müsikişi Rehberi*. Ankara: Maya Akademi Yayın Dağıtım.